

POSTANOWIENIE

11 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Góra-Błaszczkowska

na posiedzeniu niejawnym 11 czerwca 2024 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa W. Z. i M. Z.

przeciwko P. spółce akcyjnej w W. poprzednio Przedsiębiorstwo Państwowe „P.” w W.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej W. Z. i M. Z.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z 9 stycznia 2023 r., VII AGa 383/22,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od powodów na rzecz pozwanego kwotę 2 700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 9 stycznia 2023 r., zmieniono wyrok Sądu Okręgowego z 28 maja 2021 r. w ten sposób, że oddalono powództwo W. i M. Z. przeciwko Przedsiębiorstwu Państwowemu „P.” w W. o zapłatę i zasądzone od powodów solidarnie na rzecz pozwanego koszty postępowania apelacyjnego.

Powodowie wnieśli skargę kasacyjną zaskarżając w całości wyrok Sądu Apelacyjnego. Jako podstawę podano:

1. Istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), nie będące jeszcze dotychczas przedmiotem orzecznictwa Sądu Najwyższego, sprowadzające się do udzielenia odpowiedzi na pytania:

a) "Czy właścicielowi nieruchomości położonej w obszarze ograniczonego użytkowania utworzonego dla lotniska, w razie przekroczenia wskutek ruchu lotniczego dopuszczalnego poziomu hałasu w budynku mieszkalnym (określonego w Polskich Normach z zakresu akustyki budowlanej) znajdującym się na tej nieruchomości, przysługuje na podstawie art. 129 ust. 2 p.o.ś. roszczenie o naprawienie szkody obejmującej nieponiesione koszty zapewnienia w tym budynku klimatu akustycznego zgodnego z obowiązującymi Polskimi Normami w dziedzinie akustyki budowlanej, w przypadku istnienia prawnego obowiązku podjęcia przez właściciela działań w tym zakresie w związku z utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania? Sformułowano także zagadnienie na wypadek negatywnej odpowiedzi na to pytanie.

b) „Czy art. 129 ust. 2 p.o.ś. w zw. z art. 136 ust. 2 p.o.ś. w zw. art. 363 § 1 k.c. w zw. z art. 322 p.o.ś. należy wyklądać w ten sposób, że w przepisie tym (art. 129 ust. 2 p.o.ś.) przewidziany został sposób naprawienia szkody wyłącznie poprzez zapłatę odszkodowania, tj. wyłącznie naprawienie szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej, co wyłącza domaganie się przez poszkodowanego przywrócenia stanu poprzedniego, a zatem pozbawia poszkodowanego prawa wyboru sposobu naprawienia szkody? Sformułowano także dodatkowe pytania na wypadek pozytywnej jak i negatywnej odpowiedzi na pytanie b).

c) „Czy port lotniczy, którego działalność opiera się na ruchu (operacjach lotniczych) statków powietrznych, wykorzystujących siły przyrody, należących do Unii lotniczych może być uznany za przedsiębiorstwo wprawiane w ruch za pomocą sił przyrody (art. 435 k.c. w zw. z art. 322 i 325 p.o.ś.), mając na względzie, że zgodnie z art. 135 ust. 1 p.o.ś. to oddziaływanie na środowisko spowodowane operacjami lotniczymi statków powietrznych (start i lądowanie), wykraczające poza teren do którego port lotniczy ma tytuł prawny, stanowi podstawę utworzenia

obszaru ograniczonego użytkowania (OOU) dla portu lotniczego, a ten z kolei (OOU) stanowi zezwolenie na funkcjonowanie portu lotniczego, tym samym istnienie portu lotniczego i jego działalność jest nierozzerwalnie i funkcjonalnie związana z operacjami statków powietrznych, a zatem czy dla kwalifikacji lotniska, jako zakładu, o którym mowa w art. 435 k.c. ma znaczenie fakt, iż statki powietrzne, wykonujące operacje lotnicze z lotniska, stanowią własność osób trzecich (Unii lotniczych)? Sformułowano także zagadnienie na wypadek twierdzącej odpowiedzi na to pytanie.

2. W sprawie występuje kwestia wymagająca wykładni i wywołująca rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), a dotycząca wykładni art. 129 ust. 2 p.o.ś. oraz art. 136 ust. 3 p.o.ś. - odnośnie roszczenia o nieponiesione jeszcze koszty konieczne do dostosowania budynku do wymogów zgodnych z Polskimi Normami z zakresu akustyki budowlanej, w związku z wprowadzonym w akcie prawa miejscowego, tworzącym obszar ograniczonego użytkowania, obowiązkiem prawnym podjęcia przez właściciela nieruchomości działań w zakresie dostosowania budynku do wymogów zgodnych z Polskimi Normami z zakresu akustyki budowlanej w związku z obszarem ograniczonego użytkowania.

Pozwany wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest kwalifikowanym środkiem prawnym, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a leżącymi w interesie powszechnym. Rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno służyć ochronie obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania oraz zapewniać jednolitość orzecznictwa sądowego w takich sprawach, w których możliwe jest dokonanie zasadniczej wykładni przepisu prawa, mającej walor generalny i abstrakcyjny.

W przepisach kodeksu postępowania cywilnego skarga kasacyjna została ukształtowana jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę

interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń, wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18).

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek, przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś do merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 lipca 2023 r., I CSK 6201/22).

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga, by przedstawione w niej zagadnienie prawne było istotne, co wyraża się w jego znaczeniu dla rozwoju prawa lub precedensowym charakterze. Chodzi więc o zagadnienie prawne, które będzie miało znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia konkretnej skargi kasacyjnej, lecz także dla praktyki sądowej w ogólności. Dla wykazania takiej jego kwalifikacji skarżący powinien określić treść i zakres zagadnienia prawnego oraz przytoczyć wyczerpujące argumenty prawne, prowadzące do rozbieżnych ocen i wątpliwości związanych z rozumieniem, czy stosowaniem przepisów prawa, których zagadnienie dotyczy i wskazać, czy były one już przedmiotem wypowiedzi judykatury.

Istotnym zagadnieniem prawnym - w rozumieniu tego unormowania - jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07;

z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07; z 26 września 2005 r., II PK 98/05; z 10 maja 2019 r., I CSK 627/18).

W dacie orzekania w przedmiocie przyjęcia skargi do rozpoznania podnoszone we wniosku kwestie nie stanowią już zagadnień nowych. W uchwale z 28 października 2022 r. III CZP 100/22, Sąd Najwyższy stwierdził, że właścicielowi nieruchomości położonej w strefie ograniczonego użytkowania, o której mowa w art. 135 p.o.ś., nie przysługuje odszkodowanie w wysokości odpowiadającej kosztom zapewnienia w budynku znajdującym się na tej nieruchomości odpowiedniego klimatu akustycznego, jeżeli koszty te nie zostały poniesione. W uzasadnieniu uchwały obszernie omówiono rozbieżności w orzecznictwie i wskazano kierunek wykładni art. 129 ust. 2 p.o.ś. oraz art 136 ust. 2 p.o.ś.

Sąd Najwyższy podkreślił, że dwukrotne użycie imiesłowu przymiotnikowego przeszłego biernego wskazuje na intencję zawężenia szkody w postaci kosztów za rewitalizację akustyczną wyłącznie do kosztów, które zostały już wydatkowane, a nie do kosztów, które zostaną poniesione w przyszłości. Brak możliwości żądania odszkodowania wyliczonego metodą kosztorysową na podstawie przepisów ogólnych Kodeksu cywilnego o naprawieniu szkody oznacza również, że roszczenie takie nie powstanie nawet w razie przyjęcia, że podstawą odpowiedzialności powinien być art. 435 k.c. Przepis ten przewiduje bowiem szczególne przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej, nie określa jednak szczególnych zasad naprawienia szkody.

Zatem w dacie rozpoznawania wniosku, zagadnienia sformułowane przez skarżących nie są już nowe, w dodatku zostały rozwiązane w powołanej uchwale.

Powołanie się na przesłankę przedsądu, przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy.

Powołane przez skarżącego przepisy były przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego, w szczególności w uzasadnieniu uchwały Sądu Najwyższego

w sprawie III CZP 100/22, w którym to Sąd Najwyższy kompleksowo i przekrojowo wyjaśnił i rozstrzygnął wątpliwości, związane z interpretacją art. 129 ust. 2 p.o.ś. oraz art. 136 ust. 3 p.o.ś.

Sąd Najwyższy podziela w pełni powyższe stanowisko, pozostające w zgodzie z ugruntowanym w tym zakresie orzecznictwem krajowym. Przedstawione przez skarżącego wątpliwości i argumenty mają więc obecnie znaczenie historyczne i nie stanowią istotnych zagadnień prawnych w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Nie spełniają też przesłanki przedsądu, przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

W sprawie niniejszej nie stwierdzono też kwalifikowanego naruszenia prawa, uzasadniającego przyjęcie skargi do rozpoznania ze względów publicznoprawnych. Sąd Najwyższy na etapie badania wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie analizuje przy tym podstaw skargi kasacyjnej ani ich uzasadnienia, stanowią one bowiem odrębne elementy konstrukcyjne skargi kasacyjnej.

Z tych względów w punkcie 1 postanowienia Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono w punkcie 2, zgodnie z art. 98 § 1 i 3, art. 99 k.p.c. w związku z § 2 pkt 6, § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych..

[SOP]

[ał]